

Деякі лінгвісти при класифікації пропонують враховувати способи словотворення. За таким принципом слід виділяти:

1) дієслова звучання, утворені за допомогою префікса: фр. *persifler*- від *siffler* за допомогою префікса *per-*, що посилює значення;

2) дієслова звучання, утворені за допомогою суфікса: фр. *discutailleur*- від *discuter* + *-ailleur*, що надає йому пейоративного значення;

3) дієслова звучання, утворені за допомогою префікса та суфікса: фр. *s'éproumoner*- від *éproumon* за допомогою префікса *é-* + *-er*;

4) дієслова звучання утворені при складанні слів та основ: фр. *entrechoquer* ← *entre* + *choquer*.

Обираючи класифікацію для дієслів звучання тієї чи іншої мови, треба звертати увагу на принцип, який лежить в її основі. Наприклад, для французької мови більше підходить класифікація за джерелом звуку, оскільки в тлумачних словниках у дієслів звучання вказується джерело звуку. В тлумачних словниках української мови у дефініції дієслів звучання першочергово вказується характеристика звуку, тому для їх аналізу більш актуальною є класифікація на основі характеристики звуку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильев Л. М. Принципы семантической идентификации глагольной лексики // Семантические классы русских глаголов: сб. научных трудов / отв. ред. С. Г. Галинина. – Уральский гос. университет, 1982. – 149 с.

2. Воронин С. В. Основы фоносемантики / С. В. Воронин – Л., 1982. – 243 с.

3. Катагощина Н. А. Как образуются слова во французском языке / Н. А. Катагощина. – М.: Ком Книга, 2006. – 112 с.

4. Рузин И. Г. Природные звуки в семантике языка (когнитивные стратегии наименования) / И. Г. Рузин // Вопросы языкознания, 1993. – № 6. – С. 17–27.

*Гордієвська Ірина
Вінниця*

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ НЕВДАЧІ ТА ЇЇ РІЗНОВИДИ В ІНШОМОВНОМУ СПІЛКУВАННІ

Під час іншомовного спілкування основною метою є взаємообмін необхідною інформацією між мовцями, які використовують вербальні та невербальні комунікативні акти. Оскільки комунікативна невдача (КН) є свідченням непорозуміння між людьми, то саме дослідження цього явища,

його різновидів та причин виникнення, зробить внесок у вирішення проблеми соціокультурної взаємодії людей, якій присвячено чимало уваги у сучасній лінгвістиці.

Вчені, які займаються вивченням КН, мають різні погляди на зміст цього явища. Дослідник О.В. Кукушкіна зосереджується суто на вербальній комунікації й використовує для різного роду відхилень від мовленнєвих норм термінологічний ряд «мовленнєве порушення» – «невдача» – «помилка». За її словами КН можна віднести до виду порушення при спілкуванні, яке викликає у адресата негативну реакцію та бажання заміни використаного мовного засобу. Сила погіршення якості комунікації при КН може коливатись від «незвично – гірше» до «так не можна». Явні, грубі порушення вже підпадають під поняття «помилки» [2]. Розглядаючи явище КН, вчені акцентують увагу на тому, що джерелом КН можуть бути як вербальні, так і невербальні дії комунікантів. Зокрема, А.А. Лосєва вважає, що «розглядаючи причини КН, немає сенсу жорстко розділяти вербальні та невербальні невдачі. Необхідно вести мову не про мовленнєву дію як складову комунікативного акту, а про мовленнєво-поведінковий акт у цілому» [3: 215]. Отже, комунікація в межах чужої лінгвокультурної спільноти можлива лише при володінні як мовними, так і немовними семіотичними системами цієї спільноти.

Проаналізувавши висновки інших дослідників щодо визначення поняття КН, зазначаю, що у найбільш загальному смислі *комунікативну невдачу* слід тлумачити як ситуацію комунікації, де має місце нерозуміння або неадекватне розуміння одним з комунікантів мовленнєво-поведінкового акту іншого. До того ж факт нерозуміння, або неадекватного розуміння, еспілюється вербальними та невербальними діями комунікантів.

При здійсненні спілкування іноземною мовою, на виконавців мовленнєвого акту покладається підвищена відповідальність: адресант повинен зуміти правильно донести інформацію іноземною мовою, а адресат повинен її сприйняти та вірно зрозуміти. При цьому потрібно чітко усвідомлювати, що невдале продукування висловлювання або неадекватне сприйняття та хибне розуміння інформації приводять до комунікативних невдач.

Причини виникнення комунікативних невдач при іншомовному спілкуванні можуть мати мовний, мовленнєвий, лінгвокогнітивний та соціокультурний характер. Порушення законів мовної та соціокультурної систем на будь-якому рівні можуть призвести до КН, наприклад: неадекватний вибір лексичної одиниці для позначення того чи іншого поняття, неправильний вибір граматичної форми, невірне розуміння омофонів, неправильна вимова, інтонація, тощо. Так само КН можуть бути наслідком несформованих навичок сприйняття іноземної мови на слух.

Невдачі у комунікації у свою чергу можуть бути взаємними і залежати від похибок, здійснених обома комунікантами. До найбільш типових можна віднести наступні помилки:

- помилки фонетичного характеру;
- помилки лексичного характеру;
- помилки граматичного характеру.

Успішність та неуспішність акту комунікації значною мірою залежить від адресата й адресанта. Мовець і слухач як мовні особистості володіють певним рівнем енциклопедичних, лінгвістичних, інтерактивних, фонових знань, а також комунікативною компетенцією. Встановлено, що від того, наскільки комуніканти здатні в конкретній ситуації активізувати потрібні знання та показати необхідний рівень сформованості компетенції, залежить успішність/неуспішність акту комунікації.

Комунікативні невдачі рідко призводять до повного непорозуміння й можуть зніматися подальшою інтерпретацією неадекватного висловлювання, але їх наявність ускладнює адекватний обмін інформацією в міжособистісному спілкуванні. Люди можуть допускати комунікативні помилки й неточності, але їх майстерність як комунікантів залежить від умінь виправляти ситуацію, що склалася, чи використовувати проблеми спілкування в своїх цілях.

Слід також зазначити, що за потенціалом комунікативна невдача не є виключно негативним феноменом, адже у залежності від актуального ситуативного контексту може і стимулювати комунікантів до більш інтенсивної взаємодії. Використання мовцями інтенсифіковано-стереотипних за характером комунікативних компонентів (як вербальних, так і невербальних) має потенціал у плані створення гумористичного ефекту для спостерігача та самих комунікантів.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Гінтер К.П., Кантер Л., Соколова М.А.* Практична фонетика англійської мови. –М.: ВЛАДОС, 2008. – 382 с.
2. *Кукушкіна О.В.* Речевые неудачи как продукт речемыслительной деятельности [Электронный ресурс] / О. В. Кукушкіна: автореф. дисс. на соискание ученой степени канд. филол. наук. – М., 1998. – Режим доступу: http://www.philol.msu.ru/~humlang/articles/ref_oka.tm.
3. *Лосева А.А.* К проблеме возникновения речевых конфликтов в билингвальных группах [Электронный ресурс] / А.А. Лосева // Учеб-метод. Комплекс дисциплины «Язык и конфликт» – Екатеринбург, 2007. – С. 215–221. – Режим доступу: http://www.elar.usu.ru/bitstream/1234.56789/1438/.../1324428_readingbook.pdf.